

N:o 84.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 7 maj 1894.

— — — — Andra Kammaren den 7 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående dels ändrade bestämmelser rörande lönetursberäkning för vissa lärare, dels inrättandet af en kommission för bedömande af undervisningsprof för lärarebefattningar.

(Statsutskottets utlåtande n:o 56.)

Till Konungen.

I en den 9 sistlidne mars till Riksdagen aflåten proposition (n:o 56) har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af ett propositionen bifogadt protokoll öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen dels att medgifva, att bestämmelsen beträffande godkändt undervisningsprof såsom vilkor för lönetursberäkning såsom adjunkt vid allmänt läroverk måtte upphöra att gälla samt att denna ändring måtte vinna tillämpning från och med början af nästa kalenderår;

dels att till inrättande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i berörda protokoll angifna grunder af en kommission i hufvudstaden, inför hvilken samtliga undervisningsprof för lärarebefattningar vid de allmänna läroverken skulle afläggas, bevilja ett årligt reservationsanslag af 12,000 kronor.

Riksdagen vill ej förneka, att olägenheterna vid den nuvarande anordningen för lärareprofs afläggande äro sådana, att man allvarligen bör taga i öfvervägande, huru de skulle kunna undanrödjas eller åtminstone förminskas. Mot den utväg, som innefattas i Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, hyser dock Riksdagen stora betänkligheter. Det synes nemligen Riksdagen vara i hög grad att befara, att med den organisation, som föreslagits för den ifrågasatta profkommissionen, dennas arbetssätt skulle blifva synnerligen tungt, äfvensom att densamma skulle komma att omedelbart eller medelbart medföra olägenheter, hvilka, ehuru af något annan natur, dock skulle vara jemförliga med de brister i den nu gällande ordningen, som man genom kommissionens inrättande velat afhjelpa. Dertill kommer, att den skulle ådraga statsverket en afsevärd utgift, äfven om denna skulle kunna inskränkas till hvad som nu föreslagits, något hvarom emellertid Riksdagen icke är öfvertygad, särskildt med tanken derpå, att troligen långt flera s. k. omprof, än som beräknats, skulle komma att afläggas.

Då Riksdagen på grund af hvad sålunda anförts ansett sig ej böra biträda Eders Kongl. Maj:ts framställning i hvad den afser inrättandet af en kommission för bedömande af undervisningsprof för lärarebefattningar, så har Riksdagen icke kunnat undgå att taga under ompröfning, huruledes på annan väg olägenheterna af den nu gällande ordningen härför skulle kunna afhjelpas. Det har då förekommit Riksdagen, som om på goda grunder kunde ifrågasättas, huruvida ett verkligt behof af de förnyade lärareprofven förefinnes. För så vidt Riksdagen har sig bekant, saknas i de allra flesta andra länder dylika prof, och på andra embetsmannabätor i vårt land krävas ej några förnyade prof af dem, som en gång fullgjort villkoren för anställning inom en viss gren af embetsverksamhet. Då härtill kommer, att de blifvande lärarnes pedagogiska anlag blifvit pröfvade och bedömda vid den ett år räckande profärskursen, hvarjemte deras större eller mindre duglighet såsom lärare vitsordas af dem, hvilka såsom deras närmaste förmän följt deras lärareverksamhet, och då såväl i fråga om profärskursens anordnande som beträffande rektorernas åliggande att utfärda tjänstgöringsbetyg ändamålsenliga anordningar torde kunna vidtagas för att bereda större säkerhet, än som för närvarande är fallet, för dugliga lärares anställning vid läroverken, så synes häri ligga tillräcklig grund för en väsentlig inskränkning i nu gällande skyldighet att aflägga lärareprof. Deremot synes rättighet att genom förnyadt prof ådagalägga framsteg i lärareskicklighet icke böra förvägras dem, som vilja deraf sig begagna.

Af hvad Riksdagen här ofvan yttrat angående önskvärdheten af en inskränkning i skyldigheten att aflägga undervisningsprof torde framgå, att Riksdagen icke har något att erinra mot förslaget, att godkändt undervisningsprof icke vidare skall utgöra vilkor för rätt att räkna lönetur såsom adjunkt.

På grund af hvad sålunda anförts, har Riksdagen medgifvit, att bestämmelsen beträffande godkändt undervisningsprof såsom vilkor för lönetursberäkning såsom adjunkt vid allmänt läroverk må upphöra att gälla samt att denna ändring må vinna tillämpning från och med början af nästa kalenderår;

hwaremot Eders Kongl. Maj:ts förslag om beviljande af ett årligt reservationsanslag af 12,000 kronor för inrättande af en kommission i hufvudstaden, inför hvilken samtliga undervisningsprof för lärarebefattningar vid de allmänna läroverken skulle afläggas, icke af Riksdagen bifallits.

Stockholm den 7 maj 1894.

Med undersåtlig vördnad.
